

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ
УКРАЇНИ**

Мін'юст

вул. Архітектора Городецького, 13, м. Київ, 01001

тел.: (044) 364-23-93, факс: (044) 271-17-83

Email: callcentre@minjust.gov.ua,

themis@minjust.gov.ua

Web: <http://www.minjust.gov.ua>,

код згідно з ЄДРПОУ 00015622

**Голові Комітету
Верховної Ради України
з питань цифрової
трансформації
Крячку М.В.**

*Щодо листа від 17 червня 2020 року
№ 04-33/18-2020/78462*

Шановний Михайле Валерійовичу!

У зв'язку з Вашим листом від 17 червня 2020 року № 04-33/18-2020/78462 Міністерство юстиції України опрацювало проєкт Закону України «Про віртуальні активи» (далі – проєкт Закону), внесений народними депутатами України Жмеренецьким О.С. та іншими (реєстр. № 3637 від 11 червня 2020 року), і повідомляє про такі пропозиції та зауваження до нього.

1. Пунктом 3 частини першої статті 2 проєкту Закону пропонується встановити, що цей *Закон застосовується* до правовідносин, які виникають у зв'язку зі здійсненням правочину відносно віртуальних активів, якщо особа, що здійснює цей правочин визначає, що до такого правочину застосовується право України, якщо це не суперечить міжнародним договорам України.

При цьому проєкт Закону не містить жодних положень стосовно того, що слід розуміти під *поняттям «правочин відносно віртуальних активів»* та не конкретизує, які правочини можливо вчиняти щодо такого *особливого виду майна* як віртуальні активи.

Крім того, не визначено, якими нормативними положеннями варто керуватися при їх вчиненні, зокрема в частині вимог до таких правочинів, їх форми тощо.

Звертаємо увагу, що *загальні положення про правочини* містить § 1 глави 16 Цивільного кодексу України (далі – ЦК).

Так, зокрема відповідно до частин першої, другої, п'ятої статті 202 ЦК правочином є дія особи, спрямована на набуття, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків.

Правочини можуть бути односторонніми та дво- чи багатосторонніми (договори).

До правовідносин, які виникли з односторонніх правочинів, застосовуються загальні положення про зобов'язання та про договори, якщо це не суперечить актам цивільного законодавства або суті одностороннього правочину.

Статтею 203 ЦК визначені загальні вимоги, додержання яких є необхідним для чинності правочину.

Згідно з частиною першою статті 205 ЦК правочин може вчинятися усно або в письмовій (електронній) формі. Сторони мають право обирати форму правочину, якщо інше не встановлено законом.

2. Частинами другою, третьою статті 4 проєкту Закону пропонується встановити, що під *забезпеченням віртуального активу* розуміється право власника віртуального активу на об'єкти цивільних прав, в тому числі, але не обмежуючись, право на майно, майнові правами, на права вимоги, отримання послуг, майнові права об'єктів інтелектуальної власності, якими забезпечені віртуальні активи.

Забезпечення віртуального активу *визначається правочином*, згідно з яким такий віртуальний актив створено, а право вимоги на відповідний об'єкт цивільних прав передається набувачу такого віртуального активу.

При цьому пунктом 3 статті 1 проєкту Закону пропонується встановити, що *забезпечений віртуальний актив* – віртуальний актив, який *надає його власнику право вимоги* щодо інших, крім самого віртуального активу, об'єктів цивільних прав.

Водночас слід зазначити, що проєктом Закону не визначено чіткого алгоритму дій, які необхідно вчинити для забезпечення віртуального активу, а також випадки, в яких таке забезпечення може мати місце. При цьому відсутність нормативного регулювання вказаних правовідносин ставить під сумнів можливість реалізації зазначених положень проєкту Закону на практиці.

Разом з цим слід враховувати, що відповідно до статті 546 ЦК *виконання зобов'язання може забезпечуватися* неустойкою, порукою, гарантією, заставою, притриманням, завдатком, правом довірчої власності.

Договором або законом можуть бути встановлені *інші види забезпечення виконання зобов'язання*.

При цьому *зобов'язанням є правовідношення*, в якому одна сторона (боржник) зобов'язана вчинити на користь другої сторони (кредитора) певну дію (передати майно, виконати роботу, надати послугу, сплатити гроші тощо) або утриматися від вчинення певної дії (негативне зобов'язання), а кредитор має право вимагати від боржника виконання його обов'язку (частина перша статті 509 ЦК).

3. Частинами першою, третьою, п'ятою статті 6 проєкту Закону пропонується встановити, що *право власності* на віртуальний актив *набувається* з факту створення віртуального активу, укладення та виконання правочину відносно віртуального активу, норм закону або рішення суду, і *засвідчується володінням ключа* такого віртуального активу.

Володіння віртуальним ключем віртуального активу *прирівнюється до володіння віртуальним активом*.

За відсутності рішення суду, яким встановлено інше, та яке набрало законної сили в Україні, вважається, що будь-яка особа, якій віртуальний актив належав у минулому, на законних підставах *мала та має права власності* на цей віртуальний актив *протягом терміну володіння ключем віртуального активу* щодо такого віртуального активу.

Водночас відповідно до частини першої статті 317 ЦК «Зміст права власності» власникові належать права володіння, користування та розпорядження своїм майном.

Тобто право володіння є складовим елементом права власності, а отже, частина третя зазначеної статті проекту Закону, якою пропонується встановити, що *володіння віртуальним ключем* віртуального активу прирівнюється до *володіння віртуальним активом*, *не узгоджується* з частинами першою, п'ятою цієї ж статті, положеннями яких передбачається, що *володіння віртуальним ключем засвідчує право власності* на віртуальний актив.

Крім того, пунктом 3 частини четвертої наведеної статті проекту Закону пропонується встановити, що власник ключа віртуального активу є власником такого віртуального активу, за винятком випадку, коли *віртуальний актив набуто неправомірно*.

У свою чергу звертаємо увагу, що частиною другою статті 328 ЦК визначено, що право власності *вважається набутим правомірно, якщо інше прямо не впливає із закону* або незаконність набуття права власності чи необґрунтованість активів, які перебувають у власності, *не встановлені судом*.

Тобто підстава неправомірності набуття у власність віртуальних активів має бути чітко конкретизованою проектом Закону задля унеможливлення її довільного тлумачення під час практичного застосування.

4. Розділ III проекту Закону носить назву «*Учасники ринку* віртуальних активів», статтею 9 якого пропонується *регламентування прав та обов'язків учасників ринку* віртуальних активів.

Водночас слід зазначити, що проектом Закону не вбачається коло суб'єктів, які є учасниками ринку віртуальних активів.

Також пунктом 4 частини другої зазначеної статті проекту Закону пропонується встановити, що *постачальники послуг*, пов'язаних з обігом віртуальних активів, за запитом інших учасників ринку віртуальних активів *зобов'язані надавати необхідну, доступну та достовірну інформацію* щодо себе, правил своєї роботи, вичерпного переліку умов здійснення операцій, а також наявних можливостей захисту прав користувачів – інших учасників ринку віртуальних активів.

При цьому з проекту Закону не вбачається механізм реалізації зазначеного положення, зокрема щодо способу та форми надання такої інформації, строків її надання, наслідків ненадання зазначеної інформації тощо, що не забезпечує повноти правового регулювання пропонованих відносин.

Крім того, у пункті 3 частини другої статті 9 проекту Закону слова «*міжнародних угод з цих питань, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України*» пропонуємо замінити словами «*чинних міжнародних договорів України*» з огляду на статтю 8 Закону України

«Про міжнародні договори України», відповідно до якої згода України на обов'язковість для неї міжнародного договору може надаватися не лише шляхом ратифікації, а й шляхом підписання, затвердження, прийняття або приєднання до договору.

5. Статтею 10 проєкту Закону пропонується встановити, що *послугами зі зберігання та/або адміністрування віртуальних активів або ключів віртуальних активів є забезпечення зберігання та/або адміністрування віртуальних активів або ключів віртуальних активів в інтересах третіх осіб, яке надає можливість розпорядження віртуальними активами.*

Не вважається зберіганням або адмініструванням віртуальних активів діяльність, яка не надає зберігачу або адміністратору можливості самостійно розпоряджатися віртуальними активами або контролювати ключі віртуальних активів третіх осіб.

До договору про надання послуг зі зберігання або адміністрування віртуальних активів або ключів віртуальних активів застосовуються, серед іншого, положення Цивільного кодексу України про зберігання.

Слід зазначити, що відповідно до частини першої статті 936 ЦК за договором зберігання одна сторона (зберігач) зобов'язується зберігати річ, яка передана їй другою стороною (поклажодавцем), і повернути її поклажодавцеві у схоронності.

Тобто за своєю правовою природою договір зберігання не може містити умов щодо розпорядження зберігачем майном, переданим йому на зберігання, тоді як пропоновані положення проєкту Закону передбачають, що послугами зберігання віртуальних активів або ключів віртуальних активів є забезпечення зберігання саме у разі надання можливості зберігачу розпоряджатися віртуальними активами.

Крім того, з аналізу зазначеної статті проєкту Закону вбачається, що послуги зі зберігання та/або адміністрування можуть надаватися окремо як щодо віртуальних активів, так щодо ключів віртуальних активів. У такому разі положення, які надають зберігачу або адміністратору можливість самостійно розпоряджатися віртуальними активами суперечать загальним положенням про право власності, а також статті 6 проєкту Закону.

Так, згідно з частинами першою, другою статті 319 ЦК власник володіє, користується, розпоряджається своїм майном на власний розсуд. Власник має право вчиняти щодо свого майна будь-які дії, які не суперечать закону.

При цьому положеннями частини першої статті 6 проєкту Закону передбачено, що саме володіння ключем віртуального активу засвідчує право власності на нього.

6. Частиною першою статті 11 проєкту Закону пропонується встановити, що послугами з обміну віртуальних активів є діяльність, пов'язана з обміном віртуальних активів на інші віртуальні активи, гроші та валютні цінності за дорученням та в інтересах третіх осіб.

Однак відповідно до пунктів 4, 6 частини першої статті 1 Закону України «Про валюту і валютні операції» валютними цінностями є: національна валюта (гривня), іноземна валюта та банківські метали.

При цьому національною валютою (гривнею) є грошові знаки грошової одиниці України – гривні у вигляді банкнот, монет, у тому числі обігових, пам'ятних та ювілейних монет, і в інших формах, що перебувають в обігу та є законним платіжним засобом на території України, а також вилучені або такі, що вилучаються з обігу, але підлягають обміну на грошові знаки, що перебувають в обігу.

Також слід враховувати, що організація готівкового грошового обігу є однією з функцій Національного банку України (стаття 7 Закону України «Про Національний банк України»).

7. У тексті проєкту Закону, зокрема у статті 15, передбачається вживання власної назви *Міністерства цифрової трансформації України* та слів *«центральний орган виконавчої влади, який формує та реалізує державну політику у сфері обігу віртуальних актів»*.

Водночас слід зазначити, що питання організації, повноважень та порядку діяльності центральних органів виконавчої влади врегульовано положеннями Закону України «Про центральні органи виконавчої влади».

Так, зазначеним Законом визначено, що міністерство є центральним органом виконавчої влади, що *забезпечує формування та реалізує державну політику в одній чи декількох визначених Кабінетом Міністрів України сферах, визначає пріоритетні напрями розвитку, забезпечує нормативно-правове регулювання, вправі видавати накази нормативно-правового змісту* (частина друга статті 1, частина перша статті 6, статті 7, 15), інші ж центральні органи виконавчої влади таких повноважень не мають, а виконують виключно окремі функції з реалізації державної політики, їх основними завданнями є, зокрема надання адміністративних послуг, здійснення державного нагляду (контролю), управління об'єктами державної власності внесення пропозицій щодо забезпечення формування державної політики на розгляд міністрів, які спрямовують та координують їх діяльність; ці органи в межах своїх повноважень *видають лише накази організаційно-розпорядчого характеру* (частина друга статті 1, частина перша статті 16, частина перша статті 17, частина перша статті 23).

Відповідно, з метою уникнення втручання парламенту у компетенцію Кабінету Міністрів України при реалізації ним своїх конституційних повноважень щодо утворення, реорганізації і ліквідації міністерств та інших центральних органів виконавчої влади та узгодження з положеннями Закону України «Про центральні органи виконавчої влади», центральний орган виконавчої влади, який, виходячи з конкретного повноваження, формує державну політику у відповідній сфері (зокрема, шляхом нормативно-правового регулювання) у законопроєктах слід визначати як *«центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері ...»*, а у випадку, коли конкретне повноваження за своїм змістом направлено на реалізацію державної політики – як *«центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ...»*.

Крім цього, при визначенні у законодавчому акті центрального органу виконавчої влади слід зазначити ту сферу його діяльності, яка має безпосереднє

відношення до сфери регулювання Закону України «Про центральні органи виконавчої влади».

Також пунктом 1 частини п'ятої статті 15 проекту Закону пропонується визначити, що Мінцифри має право, зокрема *затверджувати акти рекомендаційного характеру*.

Проте згідно з положеннями частин першої, другої статті 15 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» міністерство у межах своїх повноважень, на основі і на виконання Конституції та законів України, актів Президента України та постанов Верховної Ради України, прийнятих відповідно до Конституції та законів України, актів Кабінету Міністрів України *видає накази, які підписує міністр*.

Накази міністерства, видані в межах його повноважень, є *обов'язковими* для виконання центральними органами виконавчої влади, їх територіальними органами, місцевими державними адміністраціями, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами і організаціями всіх форм власності та громадянами.

Також пунктом 10 частини п'ятої статті 15 проекту Закону передбачається вживання слів *«передбачені законодавством»*.

Проте відповідно до положень частини другої статті 6, частини другої статті 19, частини другої статті 120 Конституції України, органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, *в межах повноважень* та у спосіб, що передбачені Конституцією та *законами України*.

Так, Конституційний Суд України у пункті 3 мотивувальної частини Рішення № 12-рп/98 від 09 липня 1998 року (у справі про тлумачення терміну «законодавство») зазначив, що термін «законодавство» досить широко використовується у правовій системі в основному у значенні як сукупності законів та *інших нормативно-правових актів*, які регламентують ту чи іншу сферу суспільних відносин і є джерелами певної галузі права.

Крім того, проектом Закону пропонується визначити ряд повноважень Міністерства цифрової трансформації України, зокрема щодо здійснення державного регулювання та контролю за обігом віртуальних активів на території України у випадках, передбачених цим Законом, захисту прав учасників ринку віртуальних активів шляхом здійснення заходів щодо запобігання та припинення порушень законодавства про обіг віртуальних активів, застосування санкцій за порушення законодавства у межах своїх повноважень (пункти 3 – 4 частини третьої статті 15), а також, що Мінцифри в рамках покладених на нього завдань укладає в установленому законодавством порядку міжнародні договори та інші угоди з відповідними органами іноземних держав з питань співробітництва у сфері регулювання обігу віртуальних активів (пункт 3 частини четвертої статті 15, частини перша-друга статті 22).

У свою чергу повідомляємо, що положеннями частин першої – другої статті 1, абзацу третього пункту 4, абзацу дванадцятого пункту 6 частини першої статті 20 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» визначено,

що Кабінет Міністрів України є вищим органом у системі органів виконавчої влади, який здійснює виконавчу владу *безпосередньо та через міністерства, інші центральні органи виконавчої влади, Раду міністрів Автономної Республіки Крим та місцеві державні адміністрації, спрямовує, координує та контролює діяльність цих органів.*

Кабінет Міністрів України у сфері зовнішньої політики забезпечує відповідно до закону про міжнародні договори вирішення питань щодо укладення та виконання міжнародних договорів України.

Кабінет Міністрів України утворює, реорганізовує і ліквідує міністерства та інші центральні органи виконавчої влади відповідно до закону в межах коштів, передбачених у Державному бюджеті України на утримання органів виконавчої влади, *визначає відповідно до закону їх функціональні обов'язки шляхом затвердження положення про зазначені органи.*

Тобто, враховуючи зазначене, а також дискреційні повноваження Уряду щодо утворення міністерств, *визначення їх повноважень та функціональних обов'язків*, проєкт Закону, на нашу думку, потребує суттєвого доопрацювання.

Поряд з цим звертаємо увагу, що положення пунктів 3, 4 частини четвертої статті 15 проєкту Закону аналогічні положенням частин першої, другої статті 22 проєкту Закону.

8. Частиною першою статті 16 проєкту Закону пропонується встановити, що *суб'єкти господарювання усіх форм власності мають право провадити діяльність постачальника послуг, пов'язаних з обігом віртуальних активів*, за умови виконання вимог, які визначені цим Законом.

При цьому відповідно до пункту 6 статті 1 проєкту Закону *постачальник послуг, пов'язаних з обігом віртуальних активів – будь-яка фізична чи юридична особа*, яка провадить один або декілька таких видів діяльності та/або операцій для іншої фізичної та/або юридичної особи або від імені.

Проте відповідно до частини другої статті 55 Господарського кодексу України суб'єктами господарювання є:

1) господарські організації – юридичні особи, створені відповідно до Цивільного кодексу України, державні, комунальні та інші підприємства, створені відповідно до цього Кодексу, а також інші юридичні особи, які здійснюють господарську діяльність та зареєстровані в установленому законом порядку;

2) *громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які здійснюють господарську діяльність та зареєстровані відповідно до закону як підприємці.*

9. Статтею 17 проєкту Закону пропонується передбачити процедуру державної реєстрації діяльності постачальників послуг, пов'язаних з обігом віртуальних активів, що має ознаки адміністративних послуг. Державна реєстрація діяльності постачальників послуг, пов'язаних з обігом віртуальних активів, здійснюється Мінцифри.

Водночас підпунктом 3 пункту 2 Розділу VI «Прикінцеві положення» проєкту Закону пропонується внести зміни до Закону України «Про адміністративні послуги» шляхом доповнення частини другої статті 2 Закону

України «Про адміністративні послуги», яка визначає сферу дії закону – відносини на які не поширюється дія цього Закону, відносинами щодо державної реєстрації діяльності постачальників послуг, пов'язаних з обігом віртуальних активів.

У свою чергу зазначаємо, що відповідно до Закону України «Про адміністративні послуги» адміністративна послуга це *результат здійснення владних повноважень суб'єктом надання адміністративних послуг за заявою фізичної або юридичної особи, спрямований на набуття, зміну чи припинення прав та/або обов'язків такої особи відповідно до закону. Суб'єкт надання адміністративної послуги це орган виконавчої влади, інший державний орган, орган влади Автономної Республіки Крим, орган місцевого самоврядування, їх посадові особи, державний реєстратор, суб'єкт державної реєстрації, уповноважені відповідно до закону надавати адміністративні послуги.*

Державна політика у сфері надання адміністративних послуг базується на принципах, зокрема верховенства права, у тому числі законності та юридичної визначеності, стабільності, рівності перед законом, відкритості та прозорості, доступності та зручності для суб'єктів звернень.

Виключно законами, які регулюють суспільні відносини щодо надання адміністративних послуг, встановлюються найменування адміністративної послуги та підстави для її одержання, суб'єкт надання адміністративної послуги та його повноваження щодо надання адміністративної послуги, перелік та вимоги до документів, необхідних для отримання адміністративної послуги, платність або безоплатність надання адміністративної послуги, граничний строк надання адміністративної послуги, перелік підстав для відмови у наданні адміністративної послуги.

При наданні адміністративних послуг у випадках, передбачених законом, справляється плата (адміністративний збір) (статті 1, 4, 5, 11 Закону України «Про адміністративні послуги»).

Також зазначаємо, що основні завдання центральних органів виконавчої влади визначені статтею 17 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади».

10. Частиною першою статті 21 проєкту Закону пропонується встановити, що «міжнародне співробітництво у сфері обігу віртуальних активів здійснюється за принципом взаємності відповідно до цього Закону, міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, інших нормативно-правових актів».

Ураховуючи, що міжнародне співробітництво здійснюється у тому числі й на міжвідомчому рівні і надання згоди Верховної Ради України для такого виду міжнародних міжвідомчих договорів не передбачена, пропонуємо слова «міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України» замінити словами «чинних міжнародних договорів України».

Крім того, статтею 9 Конституції України, частиною першою статті 19 Закону України «Про міжнародні договори України» встановлено, що чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою

України, є частиною національного законодавства України і застосовуються у порядку, передбаченому для норм національного законодавства.

Якщо міжнародним договором України, який набрав чинності в установленому порядку, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені у відповідному акті законодавства України, то застосовуються правила міжнародного договору (частина друга статті 19 Закону України «Про міжнародні договори України»).

Ураховуючи наведене, пропонуємо статтю 21 проекту Закону доповнити новою частиною першою такого змісту: «Якщо міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені цим Законом, застосовуються правила міжнародного договору.».

З огляду на зазначену пропозицію, нумерація частин статті 21 проекту Закону потребуватиме відповідного доопрацювання.

У частині другій статті 21 проекту Закону слова *«та стандартів, рівнозначних тим, які були прийняті Європейським Союзом»* пропонуємо замінити словами *«та законодавства Європейського Союзу»*, оскільки статтею 133 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, закріплено зобов'язання України щодо поступового приведення майбутнього та чинного законодавства у сфері фінансових послуг у відповідність до законодавства Європейського Союзу.

Крім того, частинами першими статей 21, 22 проекту Закону передбачається застосування *«принципу взаємності»*.

Проте питання «принципу взаємності», а саме визначення поняття та механізм його реалізації законодавчо не врегульовано, зокрема й міжнародними договорами України.

11. Частиною другою статті 22 проекту Закону пропонується встановити, що Мінцифри має право в рамках міжнародного співробітництва укладати в письмовій формі угоди (договори, меморандуми, протоколи тощо) *у вигляді міжнародних договорів міжвідомчого характеру або документів, які не регулюються міжнародним правом, чи приєднуватися до них.*

Статтею 3 Закону України «Про міжнародні договори України» визначено види міжнародних договорів України, відповідно до частини четвертої якої під міжвідомчими розуміються міжнародні договори України з питань, що належать до повноважень міністерств, інших центральних органів виконавчої влади та державних колегіальних органів.

У зв'язку із наведеним, з частини другої статті 22 проекту Закону слова *«у вигляді»* пропонуємо вилучити.

Слова *«документів, які не регулюються міжнародним правом»* потребують уточнення, оскільки є незрозумілим, яким чином такі документи застосовуватимуться та який статус вони матимуть для України.

Також частиною третьою статті 22 проекту Закону пропонується встановити, що надання Мінцифри відповідному органу іноземної держави *інформації з обмеженим доступом* здійснюється в порядку, визначеному

законом, та за умови забезпечення органом іноземної держави не нижчого рівня захисту такої інформації, ніж той, що застосовується в Україні.

Слід зазначити, що питання щодо захисту та передачі інформації з обмеженим доступом іноземній державі регулюються, зокрема й двосторонніми міжнародними договорами України, ратифікованими Верховною Радою України.

У зв'язку з цим пропонуємо в частині третій статті 22 проекту Закону слова *«в порядку, визначеному законом»* замінити словами *«в порядку, визначеному законом, міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України»*.

12. Положеннями підпункту 1 пункту 2 розділу VI «Прикінцеві положення» проекту Закону Цивільний кодекс України пропонується доповнити новою статтею 190-1 наступного змісту:

«Стаття 190-1. Віртуальні активи

1. *«Віртуальні активи є різновидом майна, розпорядження яким здійснюється відповідно до норм Закону України «Про віртуальні активи» та цього Кодексу.»*

Тоді як преамбулою проекту Закону пропонується встановити, що цей Закон застосовується до правовідносин, *що виникають у зв'язку з обігом віртуальних активів в Україні*, визначає права та обов'язки учасників ринку віртуальних активів, засади державної політики у сфері обігу віртуальних активів.

Також частиною першою статті 4 проекту Закону пропонується встановити, що віртуальні активи є майном, *особливості обігу якого визначаються Цивільним кодексом України та цим Законом*.

З огляду на наведене, потребують узгодження положення ЦК та проекту Закону.

13. Підпунктом 4 пункту 2 розділу VI «Прикінцеві положення» проекту Закону пропонується викласти в новій редакції пункт 51 частини першої статті 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення».

При цьому частиною першою статті 19 проекту Закону пропонується встановити, що контроль за виконанням вимог цього Закону у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення здійснюється Мінцифри в межах його повноважень та в порядку, визначеному Конституцією та законами України.

Однак запропонованими змінами в цілому не встановлюється особливостей регулювання обігу віртуальних активів, зокрема в частині *визначення суб'єкта державного фінансового моніторингу*.

З огляду на зазначене, підпункт 4 пункту 2 розділу VI «Прикінцеві положення» проекту Закону потребує суттєвого доопрацювання, шляхом внесення комплексних змін до вказаного Закону.

14. Пункти 4 – 5 розділу «Прикінцеві положення» проекту Закону, якими пропонується встановити ряд завдань Міністерству цифрової трансформації України, потребують відповідного доопрацювання з огляду на те, що відповідно до частини першої статті 113 Конституції України, частини другої статті 1 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» Кабінет Міністрів України є вищим органом у системі органів виконавчої влади, здійснює виконавчу владу безпосередньо та через міністерства, інші центральні органи виконавчої влади, Раду міністрів Автономної Республіки Крим та місцеві державні адміністрації, *спрямовує, координує та контролює діяльність* цих органів.

З повагою

Міністр

Денис МАЛЮСЬКА